

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УПРАВНИ СУД

15 У. 13464/18

Дана 27.02.2020. године

Б Е О Г Р А Д

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Радојке Маринковић, председника већа, Весне Лазаревић и Гордане Богдановић, чланова већа, са судским саветником Данијелом Кнежевић, као записничарем, решавајући у управном спору по тужби Републичког јавног тужиоца, Београд, Немањина 22-26, против туженог Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Републике Србије, Београд, Булевар краља Александра број 15, ради поништаја решења број: 071-01-2070/2018-03 од 30.05.2018. године, уз учешће заинтересованог лица Фонда за хуманитарно право, Београд, Дечанска број 12, чији је пуномоћник Михаило Павловић, адвокат из Београда, Змаја од Ноћаја број 9/4, у предмету информација од јавног значаја и заштите података о личности, након одржане усмене јавне расправе дана 27.02.2020. године, у нејавној седници већа, одржаној дана 27.02.2020. године, донео је

П Р Е С У Д У

I Тужба **СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА** решење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Републике Србије број 071-01-2070/2018-03 од 30.05.2018. године и **РЕШАВА:**

ОДБИЈА СЕ жалба Фонда за хуманитарно право из Београда изјављена против решења Министарства одбране Републике Србије број 28-4/15 од 28.01.2015. године, као неоснована.

II **ОДБИЈА СЕ** захтев заинтересованог лица, Фонда за хуманитарно право из Београда, за накнаду трошкова управног спора.

О б р а з л о ж е њ е

Оспореним решењем, у ставу I диспозитива, поништава се решење Министарства одбране Републике Србије број 28-4/15 од 28.01.2015. године. Ставом II диспозитива истог решења налаже се Министарству одбране Републике Србије да без одлагања, а најкасније у року од пет дана од дана пријема тог решења, Фонду за хуманитарно право из Београда достави тражене информације, односно копије докумената из којих се може сазнати да ли је А.А., током 1999. године био начелник штаба ... оклопне бригаде Војске Југославије, с тим што ће пре достављања копија докумената заштити податке о личности као што су: адреса становања, лични матични број грађана, датум рођења и сл., уколико су садржани у наведеним документима и исте учинити недоступним. Ставом III диспозитива оспореног решења је одређено да ће о извршењу решења из става II диспозитива Министарство одбране Републике Србије

обавестити Поверника у року од седам дана од пријема тог решења

Републички јавни тужилац је дана 26.07.2018. године поднео тужбу којом је оспорио законитост решења туженог органа због повреда правила поступка и погрешне примене материјалног права, позивајући се на члан 29. Закона о јавном тужилаштву и чланове 11. став 3. и 18. став 3. Закона о управним споровима. Истакао је да је Министарство одбране Републике Србије доставило иницијативу Републичком јавном тужиоцу за подношење тужбе у овом управном спору, јер је Повереник оспореним решењем поново, противно становишту Управног суда, изнетом у пресуди 17 У 18383/16 од 20.04.2018. године, наложио Министарству одбране достављање тражених података Фонду за хуманитарно право у Београду, сматрајући да давање таквих података, између осталог, противно и Закључку Савета за националну безбедност Републике Србије број: 2-3-2/17 од 13.03.2017. године, а који је донет управно ради заштите података о личностима професионалних војних лица, као и заштите података и докумената Војске Југославије насталих на територији АП Косова и Метохије у периоду од 1998. до 1999. године. Тражени подаци као поверљиви доступни су искључиво надлежним органима Министарства одбране, Војске, судским органима, ако и лицима на која се ти подаци односе. Одавање таквих података другим лицима утицало би на смањење борбене готовости и садашњих ратних јединица, угрозила би се државна безбедност, као и лична безбедност официра и подофицира. Републички јавни тужилац је нашао да су побијаним решењем Повереника повређене одредбе чл. 2.ст. 1., чл. 8. ст. 1 и чл. 9. ст. 1. тач. 3. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл. гласник РС" бр. 120/04, 36/10) на штету јавног интереса, због чега је овом тужбом и покренуо управни спор против наведеног решења туженог. Позивајући се на одредбе чл. 2. ст. 1., чл. 8. ст.1. и чл. 9. ст. 1. тач. 3. наведеног Закона, те наводећи шта је предмет тражених информација, јавни тужилац је истакао да је Правилником о персоналној евиденцији у Војсци Југославије, који се примењује и даље сагласно одредби члана 196. став 2 Закона о Војсци Србије, предвиђено да подаци о професионалним војним лицима, који су садржани у документима персоналне евиденције представљају поверљиве податке, који су доступни искључиво надлежним органима Министарства одбране, Војске, судским органима и лицима на које се односе ти подаци, и да би давање тих података другим лицима утицало на смањење борбене готовости садашњих ратних јединица, угрозила би се државна безбедност, као и лична безбедност официра и подофицира. Указује да се тражене информације тичу података који су од посебног значаја за безбедност сваке правно уређене земље, при чему заштита безбедности земље чини претежнији интерес у сваком друштву заснованом на Уставу и закону, од интереса јавности да зна. Сматра да је првостепени орган у свом решењу правилно указао и доказао зашто тражене информације не би требало да буду доступне широкој јавности, односно зашто не сападају у информације од јавног значаја. Такође је доказао да би давање таквих информација Фонду за хуманитарно право Београд настала штета по интересе Републике Србије и Војске Србије, са разлога што радна и формацијска места у оквиру акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места подлежу заштитном режиму, у смислу члана 32. Закона о тајности података, а подаци о ратном распореду, у које спадају и подаци о професионалним војним лицима и дужностима на које су постављена по ратној формацији, чувају се као тајни подаци у смислу члана 59. Закона о војној, радној и материјалној обавези ("Сл. гласник РС", бр.88/09, 95/10 и 36/18). Такође је истакао и да су Уредбом о критеријумима за утврђивање података значајних за одбрану земље, који

се морају чувати као државна или службена тајна и о утврђивању задатака и послова, од посебног значаја за одбрану земље, које треба штитити применом посебних мера безбедности (“Сл.лист СРЈ” бр. 54/94 и “Сл.гласник РС” бр. 88/09 и 111/09) прописани критеријуми за утврђивање података значајних за одбрану земље који се морају чувати као државна или службена тајна и мере за њихову заштиту, те да државну тајну представљају тајни подаци чијим би откривањем могла наступити тешка последица за одбрану и безбедност земље, а који се односе, између осталог, и на План одбране земље (чл. 81.-102. Закона о одбрани), у којем су садржани подаци о ратној формацији и употреби јединица Војске. Стога су подаци, који се траже – подаци који су заштићени. За давање таквих података лицима која нису овлашћена да имају приступ тим подацима, потребно је да се претходно изврши опозив тајности података, сагласно Закон о тајности података, јер би у противном лица, која би дала такве податке без опозива тајности учинила недозвољене радње, због којих би сносила последице. Подаци садржани у докуменитима персоналне евиденције Војске могу се користити само за службене потребе и сматрају се поверљивим документима, а формацијска књига строго поверљивим документом. Степен тајности “строго поверљиво” одређује се за податке чијим би откривањем могле наступити теже штетне последице за безбедност и одбрану земље. Структура војног кадра, њихове дужности и њихов распоред на ратне дужности у складу са Планом одбране представљају заштићене податке сваке државе, па тако и Републике Србије и није потребно посебно доказивати да би њиховим достављањем наступиле последице по интерес земље и тај интерес је претежнији од интереса јавности да зна. Такође сматра да је нејасно на основу чега је Повереник закључио да тражени подаци који се односе на период из 1998. и 1999. године, не спадају у “актуелни” План одбране усвојен 2013. године, да ли то значи да је Поверенику позната садржина “актуелног” Плана одбране Републике Србије, који План је означен степеном тајности : “државна тајна”, па сходно томе, да иста лица нису обухваћена Планом. Налази да то што се тражене информације односе на период од пре 18 година не утиче на другачије становиште у погледу потребе заштићености тих података, с обзиром да је Војска Србије правни наследник Војске Југославије. Сматра да новим решењем које је донето у поновном поступку у извршењу наведене пресуде, тужени поново није навео разлоге због којих сматра да Министарство одбране није доказало да у конкретном случају интерес одбране земље не претеже над интересом јавности да зна, чиме је поступио супротно члану 69. став 2. Закона о управним споровима. Са наведених и осталих разлога изнетих у тужби сматра да су у конкретном случају испуњени услови за искључење и ограничење слободном приступу информацијама, сходно чл. 8. ст. 1. и чл. 9. ст. 1. тач. 3. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а како је то и одлучено решењем првостепеног органа. Предлаже да суд тужбу уважи и поништи оспорено решење.

Тужени орган у је у одговору на тужбу оспорио све наводе изнете у тужби из разлога изнетих у образложењу утуженог решња, посебно истичући да није основан навод тужиоца да је побијаним решењем одлучено противно закључку Савета за националну безбедност РС бр. 2-3-2/17 од 13.03.2017.год, донетом ради заштите података о личности професионалних војних лица, као и заштите података и докумената Војске Југославије насталих на територији АП Косово и Метохија у периоду од 1998-1999. Ово са разлога што је тужени све релевантне чињенице на које је Министарство одбране РС указало у току поступка у вези са ускраћивањем приступа траженим информацијама у смислу одредби чл. 9. тач. 5. и чл. 14. Закона, ценио,

одлучујући по жалби тражиоца информације, као и у поновном поступку по пресуди Управног суда 17 У 18383/16 од 20.04.2018.год. (имајући у виду правно схватање и примедбе Суда) и свој став изнео у оспореном решењу. Такође, наведени закључак није ни достављен уз тужбу, тако да туженом није ни дата прилика да се непосредно упозна са садржином истог, а све и да јесте, такав акт, без обзира ко је његов доносилац, не може да дерогира закон, нити се њиме може суспендовати било која обавеза наложена у диспозитиву решења Повереника. Налазећи да не стоје наводи тужиоца да би извршењем оспореног решења био повређен било какав јавни интерес, већ налази да би неизвршавањем решења било онемогућено остваривање Уставом и Законом загарантованог права тражиоца информације настале у раду једног државног органа, те тиме тражиоцу информације нанета штета, тужени је предложио да суд тужбу одбије

Заинтересовно лице, Фонд за хумантарно право, у одговору на тужбу примљеном у Управном суду дана 24.02.2020. године, оспорава наводе тужбе и предлаже да суд донесе пресуду, којом ће тужбу одбити или да одлучи у спору пуне јурисдикције, имајући у виду чињеницу да овај поступак траје већ више година и да је довео до повреде права заинтересованог лица на суђење у разумном року. Истакао је да став Републичког јавног тужиоца да је тзв. тест штете и тест јавног интереса о процени претежности интереса између права јавности да зна и другог права или јавног интереса који се штити тајном “непотребан”, односно, “да није потребно посебно доказивати”, да могу наступити последице по интерес земље, је супротан и Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Закону о тајности података. Овакав став је уједно супротан и пракси Управног суда и Европској конвенцији о људским правима, пракси Европског суда за људска права и Међународном пакту о грађанским и политичким правима. Најзад, сматра да ставови Републичког тужиоца воде у арбитрерност и ограничавање људских права грађана Србије, јер би институције могле произвољно и без образложења да ограничавају њихова права. Позивајући се на то да је Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја донет 2004. год, као и на одредбе чл. 1. Закона, којим је одређен циљ закона, те одредбе чл. 4., 8. и 9. истог Закона, заинтересовано лице је истакло да је Повереник у побијаном решењу правилно тумачио одредбу члана 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, образложивши да је на првостепеном органу да докаже претежнији интерес заштите одбране Републике Србије од интереса за слободан приступ информацијама од јавног значаја. Сматра да је неодржив став Републичког јавног тужилаштва да није потребно доказивати могућу штету по интересе Републике Србије, указујући да, према Закону о тајности података, не само да је неопходно доказати како штета по интересе Србије чини тајност податка претежнијим интересом од права јавности да зна када су та два права сукобљена, већ се од надлежних државних органа захтева да покажу могућност штете већ приликом одређивања тајности податка. У противном би се, према мишљењу заинтересованог лица, оставило на вољу државном органу да сваки податак, без обзира на то да ли се његовим откривањем може нанети неки облик штете, прогласи за тајну и на тај начин арбитрерно ограничи права грађана. Такође је истакнуто да наводи тужиоца да подаци који на основу Плана одбране представљају “заштићене податке” (не наводећи ког степена тајности) те да би “њиховим одавањем могле наступити последице по интерес земље, односно, могла би бити угрожена одбрана земље, национална и јавна безбедност и међународни односи, не стоје јер је потребно у сваком конкретном случају утврдити да ли је потребно одређени податак класификовати одређеним степеном тајности, којим би степеном тајности тај податак

био означен, као и у образложењу одлуке навести којим се интересима МО водило у сваком конкретном случају, јер је за сваки степен тајности потребно доказати извесност настанка одређеног степена штете. Сама чињеница да је неки податак проглашен за државну тајну, не показује на јасан начин како би њихово одавање угрозило интересе државе, јер би се тиме оставило на вољу државном органу да сваки податак, без обзира на то да ли његовим откривањем може настати неки облик штете (неотклоњива тешка штета, тешка штета или штета), може прогласити за тајну и на тај начин арбитрерно ограничити права грађана. Заинтересовно лице указало је и на одредбу чл. 105. Закона о тајности података, као и на то да Закон о тајности података захтева да се тајност сваког податка одређује образложеном одлуком у којој је наведено зашто је неопходно да предметни податак буде тајан, односно, какве би штетне последице могле настати у случају његовог одавања, па би у том смислу суд требало да захтева да му се такве одлуке, које се односе на тајне податке на које се тужилац у тужби позива, доставе. Позивајући се на пресуде Управног суда 9 У 2489/2011 од 08.03.2013. године и 17 У 14084/15 од 11.12.2015. год, истакао је да “из праксе Управног суда поризилази да, у случају сукоба интереса јавности да зна са другим законом заштићеним интересом, неопходно је извршити тест штете и тест јавног интереса, односно, доказати да би штетне последице заиста могле наступити. Такође је указано и на одредбе чл. 19.с т. 2. Међународног пакта о грађанским и политичким правима, који је обавезујући за Републику Србију и њене органе, као и на одредбу чл. 10. Европске конвенције о људским правима и основним слободама, те да ограничење права прописаног наведеним одредбама, према пракси Европског суда за људска права, мора бити пропорционално легитимном циљу, који држава жели постићи том мером и мора бити образложено “довољним и релевантним разлозима”. Сматра да Републички јавни тужилац, а ни МО нису показали легитиман циљ, нити су на довољан и релевантан начин образложили разлоге због којих је неопходно да се подаци, који су настали пре 17 година, и то у раду Војске, која више не постоји, прогласе за државну тајну, а такође није образложено на који би начин одавање тих података довело до штете по интересе РСрбије. Такође је указано и на Резолуцију 1954 Парламентарне скупштине Савета Европе, која је усвојена 02.10.2013.год, којом је предвиђено колико се пружање информација у поседу државе може одбијати по основу националне безбедности, као и да архиве, које садрже тајне информације, треба да буду подвргнуте периодичној ревизији, такође истичући и то да је истом Резолуцијом утврђено да “пружање информације о озбиљним кршењима људских права или одредаба хуманитарног права не сме се одбити по основу националне безбедности ни у каквим околностима”. Такође је истакнуто да иста Резолуција о злоупотреби државне тајне и националне безбедности наводи да: “Док Парламентарна скупштина разуме потребу држава да одређене информације које се тичу националне безбедности заштити као тајне, информације које се односе на одговорност државних службеника за тешка кршења људских права, попут убиства, присилних нестанака, тортуре или отмице, не могу да буду заштићене као тајне. Такве информације не смеју да остану ван парламентарне или судске истраге под маском државне тајне.” У Смерницама Европске уније о праву на слободу изражавања из 2014 године наведено је да : “Право на слободу изражавања укључује слободу да се тражи и добије информација. Оно је кључна компонента демократског управљања с бозиром на то да је процес партиципативног одлучивања недостижан без адекватног приступа информацијама. На пример, обелодањивање информација у поседу државних субјеката може, у неким околностима, помоћи

откривању кршења људских права. Обезбеђивање приступа информацијама може послужити остваривању правде и репарација, нарочито након периода тешких кршења људских права.” У Смерницама се истиче да је слобода изражавања приоритет за земље кандидате: да ће Европска комисија пратити стање у овој области: да ово питање треба отворити у раној фази преговора за Поглавље 23 о владавини права и људским правима и да ће ЕУ осудити свако ограничење права на слободу изражавања. У складу са овим Смерницама, Извештајем о скринингу и Акционим планом за Поглавље 23 Србија се обавезала да ће “побољшати правила о слободном приступу информацијама од јавног значаја и њихово спровођење у пракси”. Резолуција Европског парламента о извештају о напретку Србије за 2014.год позвала је Србију да појача сарадњу са суседним земљама и да појача напоре у потрази за несталим особама, те да омогући потпуни приступ свим битним подацима. У истом духу она позива и српске власти да отворе архиве ЈНА и националне архиве како би се утврдила истина о трагичним догађајима из прошлости. Европски парламент је исти захтев у погледу државних архива изнео и уз извештају о напретку Србије за 2015. год. Глобални принципи о националној безбедности и праву на информације усвојени су 2013.год. У њиховој изради учествовало је преко 500 експерата из преко 70 земаља током две године рада. Принципи уважавају изузетке од права на приступ информацијама од јавног значаја, међутим, истичу да постоје одређени случајеви у којима постоји јака пресумпција да је интерес јавности да зна претежнији, као што су случајеви кршења међународног права, људских права и хуманитарног права, па је у релевантним деловима Принципа 10А, који се односи на случајеве кршења међународних одредаба о људским правима и хуманитарног права, предвиђено у којим случајевима се приступ одређеним информацијама ни у ком случају не може забранити по основу интереса националне безбедности, у којима се не може ускратити на основан разлога националне безбедности на начин који би спречио да одговорни за кршења прођу некажњено или би жртвама ускратио право на правни лек, а када се држава налази у процесу транзиционе правде у оквиру ког има посебну обавезу да установи истину, правду, репарације и гаранције непонављања, постоји претежан јавни интерес да се информације које се односе на кршење људских права и хуманитарног права учине доступним друштву у целини. Такође, информације о повредама покривене овим Принципом које се обухватају, али се не ограничавају су: имена орган и појединаца који су починили или на други начин одговорни за повреде и генерално било које јединице сектора безбедности присутне у тренутку кршења, или на други начин умешане у кршења, као и имена њихових надређених и команданата, и информације о обиму њихове команде и контроле. Информације о узроцима повреда и пропустима да се спрече. Принципе је подржао Специјални извештач о слободи мишљења и изражавања Уједињених нација и Специјални извештачи о слободи изражавања и приступа информацијама Африке и Организације америчких држава, као и Парламентарна скупштина Савета Европе Резолуцијом 1954 (2013). Са свих изнетих разлога, предложено је да суд тужбу одбије, односно, реши овај предмет у спору пуне јурисдикције, указујући и на став Уставног суда, садржан у, између осталих, и у одлуци Уж 10093/2019 од 14.04.2016.год, посебно имајући у виду, целокупно трајање овог поступка и спора по захтеву подносиоца пуних пет година у којем, како је наведено, није донета коначна одлука по захтеву заинтересованог лица, што је директно супротно начелу хитности поступка. Трошкове управног спора тражи за састав одговора на тужбу у износу од 16.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности

одлуке до коначне исплате.

Управни суд је дана 27.02.2020. године одржао усмену јавну расправу, применом одредби чланова 34. став 2. и 38. став 1. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), у присуству пуномоћника заинтересованог лица, а у одсуству уредно позваног тужиоца и туженог.

Пуномоћник заинтересованог лица у речи на усменој јавној расправи остаје у свему при наводима датим у писаном одговору на тужбу од 24.02.2020. године и предлаже да суд тужбу одбије или ако уважи тужбу да спор реши у пуној јурисдикцији, а трошкове тражи за састав одговора на тужбу у износу од 16.500,00 динара и за приступ на јавну расправу у износу од 18.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у складу са одредбом члана 41. став 1. Закона о управним споровима, Управни суд је по оцени навода тужбе, одговора на тужбу, навода пуномоћника заинтересованог лица на усменој јавној расправи и списка предмета ове управне ствари нашао да је тужба основана.

Из списка предмета произлази да је оспорено решење донето у извршењу пресуде Управног суда 17 У 18383/16 од 20.04.2018. године, којом је уважена тужба Републичког јавног тужилаштва и поништено решење Поверника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Републике Србије број 07-00-00522/2015-03 од 28.10.2016. године и предмет је враћен на поновно одлучивање. Према образложењу наведене пресуде, разлози садржани у образложењу оспореног решења и докази у списима предмета не упућују на закључак да је одлука туженог донета правилном применом Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, чиме су учињене повреде правила поступка прописане чланом 199. став 2. у вези члана 235. Закона о општем управном поступку, а које су од битног утицаја на правилност и законитост решавања ове управне ствари. Суд је указао да тужени није дао јасне чињеничне и правне разлоге за закључак да је несумњиво да орган власти није доказао да у конкретном случају заштићени интерес на који се позвао не претеже над интересом јавности да зна.

Одлучујући у поновном поступку, тужени орган је утврдио да је Фонд за хуманитарно право у Београду дана 08.01.2015. године поднео захтев за приступ информацијама од јавног значаја у коме тражи информацију у вези са ангажовањем А.А., односно о томе да ли је доскорашњи заменик команданта Команде за обуку Војске Србије, А.А., током 1999. године, био начелник штаба ... оклопне бригаде Војске Југославије. Поступајући по том захтеву, првостепени орган је, позивајући се на члан 9. тачка 5. и члан 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, ожалбеним решењем исти одбио са образложењем да се ради о подацима о дужности коју је А.А. као професионално војно лице обављао по ратној формацији, распореду и дужности на коју је распоређен по акту о унутрашњем уређењу и систематизацији формацијских места у Војсци Југославије и да се ти подаци чувају као тајни подаци, због чега се примењују опште мере заштите тајних података из члана 32. тачка 11. Закона о тајности података. У образложењу првостепеног решења је, такође, наведено да су подаци сходно члану 6. Правилника о персоналној евиденцији у Војсци Југославије означени као "поверљиви" и нису доступни јавности, као и да би се њиховим одавањем повредиле одредбе члана 13. став 1. тачка 8. Закона о Војсци Србије, а била би нанета и штета оперативној и функционалној способности Војске за

вршење законом и Уставом Републике Србије одређених задатака и мисија, односно њиховим одавањем би се нанела штета интересима одбране Републике Србије који претежу над интересом за слободан приступ информацијама од јавног значаја. Разматрајући жалбу Фонда за хуманитарно право и поступајући по примедбама суда изнетим у пресуди 17 У 18383/16 од 20.04.2018. године, тужени орган је у образложењу оспореног решења навео да је првостепени орган био обавезан да у смислу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја докаже да су у конкретном случају за ускраћивање приступа траженим информацијама испуњена два услова и то: да се ради о информацији или документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајна, и да се ради о информацији или документу због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. Према налажењу туженог, првостепени орган се позвао на одредбе Закона о Војсци Србије и Правилника о персоналној евиденцији Војске Југославије, али није доказао да су тражене информације одређене и означене поверљивим у складу са одредбама Закона о тајности података, односно није пружио доказ да су тражени документи одређени и означени степеном тајности, у складу са одредбом члана 105. став 2. Закона о тајности података, нити је доказао да су исти означени тајним у складу са ранијим прописима, односно са Уредбом о критеријумима за утврђивање података значајних за одбрану земље, који се морају чувати као државна или службена тајна и о утврђивању задатака и послова посебног значаја за одбрану земље које треба штитити применом посебних мера безбедности, а која Уредба се примењивала пре ступања на снагу Закона о тајности података. Поред тога, по оцени туженог, имајући у виду да се ради о информацијама које се односе на припадника војске који је као професионално војно лице обављало службу у Војсци а не у вези са његовим приватним животом сагласност лица није потребна, с обзиром да је испуњен услов из члана 14. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја да се тражене информације учине доступним. Са тих разлога, тужени је применом одредбе члана 233. став 1. Закона о општем управном поступку одлучио као у диспозитиву оспореног решења.

Одредбом члана 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Службени гласник РС", бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10) прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону (став 1.), те да се ниједна одредба овог закона не сме се тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог закона (став 2.).

Истим законом, под насловом "Искључење и ограничење слободног приступа информацијама од јавног значаја", одредбама чл. 9. до 14. прописани су претежнији интереси ради чије заштите орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја. Тако је чланом 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, под насловом "Живот, здравље, сигурност, правосуђе, одбрана земље, национална и јавна безбедност, економска добробит земље и тајна", прописано да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме: 1) угрозио живот, здравље, сигурност или које друго важно добро неког лица; 2)

угрозио, омео или отежао спречавање или откривање кривичног дела, оптужење за кривично дело, вођење преткривичног поступка, правно уређени поступак, или фер поступање и правично суђење; 3) озбиљно угрозио одбрану земље, националну или јавну безбедност или међународне односе; 4) битно умањио способност државе да управља економским прописима у земљи, или битно отежао остварење оправданих економских интереса; 5) учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснован на закону одређено да се чува као државна, службена, пословна или друга тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. Према члану 14. истог закона, под насловом “Приватност и друга права личности”, прописано је да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме повредио право на приватност, право на углед или које друго право лица на које се тражена информација лично односи, осим: 1) ако је лице на то пристало; 2) ако се ради о личности, појави или догађају од интереса за јавност, а нарочито ако се ради о носиоцу државне и политичке функције и ако је информација важна с обзиром на функцију коју то лице врши; 3) ако се ради о лицу које је својим понашањем, нарочито у вези са приватним животом, дало повода за тражење информације.

Одредбом члана 16. став 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да ако орган власти одбије да у целини или делимично обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, донесе решење о одбијању захтева и да то решење писмено образложи, као и да у решењу упути тражиоца на правна средства која може изјавити против таквог решења.

Одредбом члана 21. истог закона прописано је да се на поступак пред органом власти примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање првостепеног органа, осим ако је овим законом другачије одређено, док је одредбом члана 23. истог закона прописано да се на поступак пред Повереником примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање другостепеног органа по жалби, осим ако је овим законом другачије одређено.

Одредбом члана 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да орган власти доказује да је поступао у складу са својим обавезама предвиђеним овим законом, а ставом 4. да ће повереник решењем наложити органу власти да тражиоцу омогући слободан приступ информацијама од јавног значаја, када утврди да је жалба основана.

Одредбом члана 233. став 1. Закона о општем управном поступку (“Службени лист СРЈ”, број 33/97 и 31/01 и “Службени гласник РС, број 30/10), на коју се тужени орган позвао у уводу оспореног решења, прописано је да ако другостепени орган утврди да су у првостепеном решењу погрешно оцењени докази, да је из утврђених чињеница изведен погрешан закључак у погледу чињеничног стања, да је погрешно примењен правни пропис на основу кога се решава управна ствар, или ако нађе да је на основу слободне оцене требало донети другачије решење, он ће својим решењем поништити првостепено решење и сам решити управну ствар.

По оцени суда, из наведених одредаба Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја произлази: да је слободан приступ информацијама од јавног значаја право које се може изузетно искључити или ограничити само ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону, и то из разлога који су као такви изричито прописани овим законом. Дакле, право на слободан приступ информацијама може се ускратити само када посебан, законом прописани заштићени интерес, претеже над интересом јавности да зна. Орган власти, који ради заштите претежнијег интереса одбије захтев тражиоца на приступ траженим информацијама од јавног значаја, дужан је да докаже да је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљније повреде тог претежнијег интереса, а сагласно правилима управног поступања, дужан је да у образложењу решења о одбијању захтева наведе јасне и одређене чињеничне и правне разлоге из којих произлази испуњеност свих законом прописаних услова због којих тражиоцу није омогућено остваривање права на слободан приступ траженим информацијама.

Имајући у виду наведено чињенично и правно стање ствари, Управни суд налази да тужени орган у поновном поступку није поступио по примедбама из пресуде Управног суда 17 У 18383/16 од 20.04.2018. године, које су за тужени орган обавезујуће у смислу одредбе члана 69. став 2. Закона о управним споровима, будући да образложење оспореног решења и даље не садржи разлоге и доказе који упућују на закључак да је оспорено решење донето правилном применом Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, чиме је тужени поново повредио правила поступка прописана чланом 199. став 2. Закона о општем управном поступку, која су од битног утицаја на правилност и законитост решавања ове управне ствари. Тужени орган у образложењу оспореног решења није навео јасне и одређене разлоге због којих сматра да су у првостепеном решењу погрешно оцењени докази, да је из утврђених чињеница изведен погрешан закључак у погледу чињеничног стања, да је погрешно примењен правни пропис, као и да орган власти није доказао да законом прописан као претежнији интерес, због кога је ускратио право на приступ информацијама у конкретном случају, не претеже над интересом за слободан приступ информацијама од јавног значаја, и то за сваки од претежнијих интереса ради чије заштите је орган власти у конкретном случају одбио захтев тражиоца информација.

Тужени орган је у образложењу оспореног решења, у односу на разлоге органа власти који се односе на заштиту тајности података као претежнијег интереса, оценио да орган власти није доказао испуњеност услова, јер није пружио доказ да се ради о документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајна, нити је доказао да би услед давања истог могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. У вези са тим тужени је навео да првостепени орган није доказао да су тражени документи одређени и означени степеном тајности у складу са одредбама Закона о тајности података, којим је уређен јединствен систем одређивања и заштите тајних података у Републици Србији, приступ тајним подацима, степен тајности и престанак њихове тајности. Такође, првостепени орган није навео којом одлуком и од стране ког овлашћеног лица је одређена тајност и степен тајности предметних података односно докумената, као ни то да ли је о томе уопште донета одлука из члана 11. Закона о тајности података.

Међутим, из образложења ожалбеног решења произлази да је Министарство одбране за тајност тражених података навело правне прописе и указало на разлоге због којих сматра да би се њиховим одавањем нанела штета оперативној и функционалној способности Војске. Министарство одбране је одбило захтев тражиоца за слободан приступ траженим информацијама, налазећи да у конкретном случају интересу јавности да зна претеже заштита интереса одбране земље, заштита тајности податка и заштита приватности и других права личности, и да је за сваки од ових правних основа у датом образложењу навело одређене правне прописе и разлоге. За разлику од тога, тужени у образложењу оспореног решења није навео разлоге због којих налази да Министарство одбране није доказало да у конкретном случају интерес одбране земље не претеже над интересом јавности да зна, наглашавајући да је ускраћивање права на приступ информацијама с позивом на тајност документа могуће ако су кумулативно испуњена два услова и то: да је документ у коме су садржане тражене информације одређен за тајни и означен одговарајућим степеном тајности у складу са Законом о тајности података и подзаконским актима донетим на основу тог закона, и да су учињене извесним последице које би могле наступити по интересе заштићене законом, а које претежу над интересом јавности да зна.

По оцени суда, околност да је првостепени орган тражене информације означио степеном тајности “поверљиво”, позивајући се на прописе означене у образложењу оспореног решења, указује да те информације могу бити доступне само одређеном кругу лица, у које не спада тражилац информација. Образложење туженог да тражене информације нису одређене и означене поверљивим, у складу са одредбама Закона о тајности података, нису од утицаја на другачију одлуку суда у овој управној ствари, с обзиром на одредбу члана 105. став 1. Закона о тајности података (“Службени гласник Републике Србије”, број 104/09), који се примењује од 01.01.2010. године, којом је прописано да од дана ступања на снагу тог закона, подаци и документа означени степеном тајности на основу раније донетих прописа задржавају врсту и степен тајности означен по ранијим прописима. Суд је имао у виду и одредбу става 2. истог члана закона, којом је прописано да ће руководиоци органа јавне власти преиспитати ознаке података и докумената из става 1. овог члана у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, у складу са одредбама овог закона, али налази да ознаке података и докумената које нису преиспитане у прописаном року не води несумњиво закључку да се не ради о подацима односно документима одређеног степена тајности.

Одредбом члана 43. став 1. Закона о управним споровима је прописано да када нађе да оспорени управни акт треба поништити, суд ће пресудом решити управну ствар, ако природа ствари то дозвољава и ако утврђено чињенично стање пружа поуздан основ за то. Таква пресуда у свему замењује поништени акт (спор пуне јурисдикције).

Са изнетих разлога, Управни суд је на основу одредби чланова 40. став 2. и 42. став 1., у вези са чл. 46. став 2., Закона о управним споровима поништио оспорено решење, а како у конкретном случају природа ствари дозвољава и чињенично стање пружа поуздан основ за доношење одлуке у смислу члана 43. став 1. Закона о управним споровима, суд је применом члана 230. став 1. Закона о општем управном поступку (“Службени лист СРЈ”, број 33/97 и 31/01 и “Службени гласник РС, број 30/10), одбио жалбу Фонда за хуманитарно право као неосновану.

Имајући у виду донету одлуку, суд је одбио, као неоснован, захтев заинтересованог лица за накнаду трошкова управног спора, с обзиром на његов успех у овој управној ствари, па је одлучио као у ставу II диспозитива пресуде на основу чланова 67. и 74. Закона о управним споровима, а сходном применом члана 153. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 72/11...87/88).

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
дана 27.02.2020. године, 15 У. 13464/18

Записничар
Данијела Кнежевић,с.р.

Председник већа-судија
Радојка Маринковић,с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Дејан Ђурић

АЈ